

ELŐFIZETÉSI ARAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Holyben hához hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, augusztus 17.

Tanulságok a Nagypiacról.

A társadalom alsó rétegei megmozdultak. Forrongó, lázas érzések vettek rajtuk erőt. Világosságot akarnak. Az emberi ész diadalaiból nekik csak nagyon kevés jutott. A társadalom gépezetének ők a kerekeit képviselik, nem tudják mi van a főben. Mohón kapnak minden után, ami ismeretüket fejlesztheti. Kenyeret akarnak. Nekik csak a verejtek jutott osztályrészükül, munkájuk bére csak inség-kenyér s vakon követik azokat, kik emberhez méltó megélhetéssel kecsegtetik.

Nem lehet tagadni: a szociális mozgalmak vezérei felismerték e kettős utat, melyen át a nép szívéhez lehet jutni. Övék a társadalom majd egész alsó rétege, mert e kettős igényt látszottak kielégíteni. Csak hogy munkájuk nem önzellen, a népet nem a népért nevelik: herosztratesi küzdelmük célja a legdurvább önzés.

Még jó, ha csak feltűnési viszketőség az indító ok, de mikor a göboly szerepére vállalkoznak, mely az igavonó állatnak munkától megcsappant véréből

táplálkozik, mikor a nyomornak vámszedőivé alacsonyodnak: munkájuk utálatos, minden megvetésre érdemes.

Ami vasárnap délután a váradi nagypiacon történt, az ilyes valamire emlékeztet. A kenyéririgység csunya szó, hát még mikor ilyen kenyérről van szó.

Lássuk csak mi történt!

Achim András a békéscsabai csirkepiacot átakarta tenni a nagyváradai nagypiacra. S mindjárt elüljáróban elárulhatjuk, hogy nem sikerült.

Ezt e békési földes urat hatalomvágy szállta meg. Megrészegetett a népszerűségtől s ugrál mint a tyúk, melyet pálinkás kenyérral etettek. Második Dózsa György akar lenni. A parasztság koronázatlan királyává tolná fel magát. Elődjének ő már készítené a szobrot, csak neki nem nyújtják a hatalom kormánypalcáját. Békésmegyében mintha már ismernék a bőr kabátját, pufogó frázisait, munkásaival embertelen bánásmódját s már a józan földművelő nép is hátat fordít neki. Sok a konkurense is, Mezőfinék nagy pártja van Békésben s mellette még két-három apostol a saját cégére alatt váltja meg a népet. Szóval szükül a talaj, lába alól huzzák a gyékényt erről is, arról is, Achim hát gondolt merészet és nagyot, kibontotta ve-

zéri zászlaját Biharvármegyében is. Váradon szívesen látták, a kuria ítélete dacára felmentette az esküdtszék, elvtársai diadalmenetben hurcolták a tisztára itélt népevért.

Csakhogy akkor nem zavarta a cirkulusaikat. A pártadó csak az ő kasszájukba folyt, hosszánával kísérték hát a vezért, aki felvilágosítja a népet, kenyéért küzd elnyomott társai részére, szóval lerombolni iparkodik a romlott társadalom korlátait.

Változtak az idők. Alig néhány hónap múltán az üldözött vad vezér csahossá lesz, ki talkába gyűjti embereit. Így már nem kell a szociáldemokraciának.

Józan polgári ésszel nem lehet ugyan megérteni, miért dobnak követ arra az emberre, ki tanítja a munkásokat, szervezi a kenyéért folytatott küzdelemre, csak azért, mert más zászló, más jel-szavak alatt harcol. De ha nem tévesztjük szem elől az ő igazi céljukat: a párt adót, egy pár göndör hajú, rendezetlen vallási viszonyok között élő itju képviselőségét: tisztán láthatunk. A szociáldemokrácia az ő pufogó frázisaival csak eszköz, eszköze a munkától irtózó zsarnokoknak a könnyű megélhetésre.

Ime ezért verte szét Achim hadát nem a militarizmus, mely ellen féke-

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Valaki uram.

Irtá: Emile Bergerat.

Otthagytam Saint Cyrt és zárjel között megvallom, hogy elég szép sikerrel, ötödik voltam a listában, vidám reggelivel ünnepeztük távozásunkat a Palais Royal környékén, azután elosztunk a Tuilreák gesztenyefái alatt.

Kissé megzavart a bor, az öröm és az unokatestvérem — bölcsen és igazi barátsággal — velem maradt. Ő már gyakorlottabb borivó volt. »Sétáljunk, van kedved?« És a tóparti árnyékos, elhagyatott fasorok alatt jártunk fel s alá, míg végre kegyelmet nem kértem s nem könyörgtem, hogy üljünk le. Kerestünk egy-egy tuskót, leültünk egy szoborcsoport árnyékában és csevegésbe merültünk. Fiatal francia katonatiszt előtt két ut áll nyitva, — mi lányán tudjuk és két beszéd-témája van: a hadsereg meg az asszonyok. A másodikat kimerítettük a reggeli alatt, elsőről még nem mondtuk el álmainkat. Hová menjünk, melyik hadtestbe? Unokatestvérem Afrikába vágyott, én pedig nyugatra.

— Legjobban azért vágyom Afrikába, hogy a híres Madiran tábornokhoz kerüljek. Ma, ezt őszintén megvalhatjuk, ő a hadsereg legkülönb tisztje. De mit nevezsz?

Csakugyan nevettem, mert Madiranról a legfurcsább szóbeszédnek forogtak közzájón.

— Képzem, — mondtam, — milyen kellemes lehet Franciaország és Navarra legbiztosabb történelmének passzív hőse alatt szolgálai!

Alig mondtam ki ezt a szép ötletet, mikor egy férfi állott elém és névjegyét nyújtotta.

«Jean-Myrtil de la Galonière.»

Magas, sovány, napbarnított arcu volt, a haja rövidre vágva, acélszürke szemével a kardra emlékeztetett tábornok. Úgy látszott, mintha tíz év hiányzott volna a hatvanból, amennyit az évkönyv mondott. Charles majd felfalta hősét szemével, de sápadt volt gyerekes csinyem miatt. Az ő szemében már halott voltam; a Madiran párbajait úgy emlegették a hadseregben, mint a büntető boszúállás ünnepeit. Vártam. A tábornok lehajtotta fejét és ugylátszott, mintha újra meg újra elolvasná névjegyemet. Hirtelen rám nézett és szinte megindult hangon szólott:

— Gyermekem én el akartam venni az ön anyját.

— Nem tesz semmit, — feleltem ostobául, — rendelkezésére állok.

Haszontalan beszédem nem zavarta ki a maga álmodozásából.

— Él még ő, a maga kedves anyja?

Unokatestvérem válaszolt helyettem néma fejbólintással. Afrika rettegetett kardja elfordult, a névjegyét zsebébe tette s féloldalról szólott hozzánk:

— Tehát... hogy is...

És ez a pillantás, amelylyel kérdését kíséerte, oly talányszerű volt, hogy egész makacságom elszállott.

— Navarra? ... jó, hiszen Basque vagyok, de Franciaország? ... Lássuk csak! ... Tökéletesen elvesztettem a fejem.

— Tábornokom... valaki beszélte! — nyögtem.

Elnevette magát.

— Mennyi időre van szüksége, hogy a fülénél fogva elém hozza? Szabja meg maga. Egy hónap! Kettő? Több?

— Kit?

— Hát aki mondta.

— Hogyan, azt? ...

— Ej, hát azt a valaki urat... vagy pedig adja át neki a névjegyemet. Ott van önénél és a cimem rajta van. Fordítson rá egy

A hatóságilag díjmentesen engedélyezett **VEGELADÁS** még mindig tart: Elsőrangú mütermekben ugy

lfj. Kohn Sámuel Bémer-téri nagy áruházában

angol kosztümök, mint francia

ruhák **rendkívül olcsó**

hol az összes cikkekben raktáron levő óriási készlet minden elfogadható árban lesz kiárustva.

á r b a n elvállaltatnak.

vesztetlen izgat, nem az egyház, melynek vagyonára éhes, hanem tulajdon elvtársai, kik féltették tőle a koncot: a derék becsületes, jobb sorsra érdemes munkás nép keservesen megszerzett filléreit. Most már levonhatjuk a nagy-piacon történektől a tanulságot is.

Elismerjük, hogy az alsóbb néposztály műveltségét emelni kell, elismerjük, sőt, követeljük, hogy becsületes munkája gyümölcséből éljen az a szegény munkás nép is emberhez méltó életet. De a vezetést ki kell ragadni a szociáldemokrácia kezéből, hívják azt agrár szociálistáknak, vagy parasztpártiaknak is. Nem szabad bevárnunk, hogy csak akkor ocsudjon fel a nép, mikor saját bőrén osztozkodnak, hanem a krisztusi szeretet melegével megtöltött s már meg is levő szervezeteinkkel közzéjük kell mennünk, hogy mindnyájan egy test, egy lélek lehessünk Krisztusban. Az emberiség csak ebben találja fel boldogságát és nem a »világot megváltó« szociáldemokráciában.

Dr M. Gy.

Wekerle Kossuthal. Pöstyénből jelentik nekünk: Wekerle Sándor miniszterelnök tegnap Szterényi államtitkár kíséretében Kossuth Ferenc látogatására Pöstyénbe érkezett. A vendégeket a vasúti állomáson gróf Wilczek Frigyes Nyitra vármegye főispánja, dr Fodor országgyűlési képviselő, Machovich János főszolgabíró és dr Pally Sándor fogadták. A kereskedelmi miniszter egészsége már annyira helyreállott, hogy vendégeivel órák hosszát folyó ügyekről tanácskozhatott. Wekerle miniszterelnök, Szterényi államtitkár és dr Pally társaságában megtekintette a fürdőhely nevezetesebb pontjait. Wekerle miniszterelnök és Szterényi

évet, fordítson rá kettőt és jöjjön, látogasson meg akár vele, akár nélküle. És juttasson eszébe kedves anyjának.

S üdvözlés nélkül hagyott ott bennünket, Charlest meg engem, képzelhetik, milyen zavarban.

— Megkeresed, mi? — kérdezte unokatestvérem.

— Valaki urat? . . . Természetes.

— Ki az?

— Tudom is én. De meg kell találnom, a becsületesem forog szóban.

Hol van Valaki ur? Minaenütt jelen van, de sehohsem lehet megtalálni. Üssétek fel a lakásjegyzéket a V betűnél és nem fogjátok megtalálni benne, pedig a családja számos, jobban mondva számtalan. Valaki ur mindig más ember neve alatt rejtozik és épen nem válogató; lehetnek azok tisztességes emberek, lehetnek ostobák és zseniálisak, vagy közepek. Beaumarchais leleplezett egyet, a komikust, azt is Basilenak hívták, Shakspeare a másikat, a tragikust, annak meg Jago volt a neve. Valaki mindenki, ön is, én is, és beleérthetjük az emberiség mindkét nemét, mert nincs nő a világon, aki ne volna Valakiné asszonyság.

Dühös buzgósággal kerestem a nyomorult-

államtitkár délután különvonattal Budapestre utaztak.

Tartalékos hadapródok jelentkezése.

A hadügyi kormányzat nevezetes ujitást rendelt el. A jelen évtől kezdve a tiszti bemutatáshoz hasonlóan kötelezi a tartalékos hadapródokat és hadapródjelölteket a jelentkezésre november hó 6 án, illetve november hó 17 én. Még pedig évenként a hadkiegészítő kerületi, illetve a honvéd kiegészítő parancsnokságoknál, mindenkor a megnevezett napon délelőtt kilenc órakor. A bemutatáson önként köteles megjelenni, mert behívó parancs kibocsátva nem lesz. Jelentkezhetik az illető ama hadkiegészítőnél, amely tartózkodási helyéhez legközelebb esik. Még pedig polgári ruhában. Az utazás költségei a jelentkezőt terhelik, de kérelmükre menetlevelet állít ki a hadkiegészítő parancsnokság.

Szmrecsányi püspök temetése Sáros-Darócon.

Pihenni tért tegnap Szmrecsányi püspök, otthon, a sáros-daróci családi sírboltban.

A temetésre sokan utaztak el Nagyváradról. A káptalan részéről ott voltak: *Fetser* Antal és dr *Lányi* József felszentelt püspökök, dr *Karsch* Lollion és *Spett* Gyula kanonokok, a papság részéről *Szentkirályi* Zoltán orsz. képviselő, dr *Vucskics* Gyula esperes, *Makucz* Ernő zárdalelkész, *Imrik* S. Zoltán, *Chilkó* László és *Szabó* Sándor plébánosok és *Brém* Lőrincz szentszéki aljegyző. Biharmegyét *Verner* Kálmán árvaszéki elnök és *Markovits* Manó közp. szolgabíró, Nagyváradot *Bordé* Ferenc főjegyző, *Ragány* János főszámvevő és *Stark* Gyula képviselték. A püspökségi uradalmi tisztikar részéről *Erős* Rezső jószágigazgató, a Kath. Kör képviselőjében pedig dr *Hoványi* Gyula és *Géczy* Lajos vettek részt a temetésen. Biharmegye két diszbe öltözött hajdut is küldött diszkisérletül.

tat, aki a tábornokot gyalázta, mert hitem szerint ez lehetett az egyetlen elégtétel.

— Haszontalan dolog ez, — mondta Charles, de ő is segített, — elpazarlod minden idődet és mindenki előtt nevetségessé válsz.

Nem hallgattam rá és hat hónap alatt végigkutatam a társadalom minden rétegét, a legfelsőtől a lebujojig, — haszontalanul.

Egy szép napon megkaptuk a rendeletet: neki kellett nyugatra menni és engem rendelték Afrikába s épen Madiran alá.

Neki kellett határoznia. Kétségbeesetten mentem el hozzá egy reggel, elhatározza, hogy magamra veszem a névtelen pletyka szerzőségét. Másodszor küldtem be neki a névjegyet: »Jean-Myrtill de la Galonière« s a szalonban vártam, hogy elfogad e. Egy imádatra méltó fiatal lány jött be helyette. Husz éves szép ségenek elragadó bája sugárzott róla. Amint belépett, kezét úgy tartotta, mint Raphael Aurórája, mikor a fekete éjszakát elüzi, — nem tudom én azt leírni és önök tudhatják is, hogy miért nem.

— Apám kéri, hogy bocsásson meg neki. Fáj a térde és ezért tovább maradt az ágyban, mint szokott. Helyette jöttem be és majd rajta leszek, hogy gyorsabban teljék az idő.

— Kisasszony . . . — hebegtem.

Az odavaló és környékbeli előkelőségek mind siettek megjelenésükkel kifejezést adni annak a tiszteletnek, melylyel Várad elhunyt püspöke iránt viseltetnek. A temetésre Sáros-Darócon megjelentek: *Koburg Ferdinánd* bolgár fejedelem, *Berzeviczy* Albert volt vallás- és közoktatásügyi miniszter, *Semsey* városi főispán és még számosan a világi előkelőségek köréből, valamint a papság Kassáról és Eperjesről.

A beszterelés szertartását *Párvy* Sándor szepesi püspök végezte, dr *Fischer-Colbrie* Ágoston kassai püspök pedig a requiemet mondotta s meghatóan szép gyászbeszédet mondott; mint infulás főpapok segédkeztek *Fetser* Antal és dr *Lányi* József felszentelt püspökök. A szertartás alatt az énekkar *Konrády* Gyula katonai lelkes vezetője alatt megható gyásznékeket adott elő.

A szertartás végeztével *Fetser* Antal megköszönte dr *Fischer-Colbrie* püspöknek kegyeltes részvételét, majd megható szavakkal kondoleált a Szmrecsányi-családnak. A család nevében *Szmrecsányi* Lajos püspök válaszolt megköszönve a részvétet.

A nagyváradiak ma a hajnali gyorsvonattal érkeznek haza.

A tegnapi temetés idején a nagyvárad összes katolikus templomokban megkondultak a harangok.

Egerben, pénteken délelőtt 9 órakor a főszékesegyházban szintén gyászistentisztelet tartott az elhunyt nagyvárad püspökért, aki tudvalevőleg az egri főkáptalannak is hosszú ideig tagja volt s köztisztelet és szeretetben állott. A gyászszertartást *Csekó* Gábor főszékesegyházi kanonok tartotta, míg az *Egri* Dalkör megható szép gyásznékeket énekel.

Ennyit tudtam szólni, őt néztem.

A tábornok rögtön megjelent. Botra támaszkodott. Auróra apja intésére kisuhant a szobából.

— Látja, hogy jártam? Nincs térdem, nincs Madiran többé. De hagyjuk ezt. Megtalálta az emberünket, elhozta fülénél fogva Valaki urat?

— Hej, tábornokom, — de ön nem veszt vele semmit. Itt vagyok én és életem az öné.

— Hát a mama?

— Én kérem ezt. Különb, tudok én védekezni.

— Köszvényes ember ellen? Aztán meg, azt akarom mondani és megint azon a gunyos hangon beszélt, ahogy a Tuilerákban, — hogy ön engem a Sganarelle dicsőségében ferdelet meg. Navarrában a legnagyobb, — ez ellen nincs semmi kifogásom, de Franciaországban, — itt kezdődik a sértés. Franciaországban!

— Rendelkezésére áll az elégtétel, grót ur.

— Jgen, — eh, gyermekem, van már nekem egy.

S a vállával az ajtó fölé intett, melyen kisuhant az elégtétel. Az, aki az én drága évám lett.

Gerstenbrein Tamás

szobrász és kőfaragó mester Nagyvárad, Rákóczi-út 55. (Diósi fatelep).

Ajánlja nagy raktárát: Saját készítményű márvány, gránit, syenit, labrador
Siremlékekben. Elvállal minden e szakmába vágó munkát, ugyszintén régi sírboltok s sírkövekr enoválását a legolcsóbb árak mellett.

Első erdélyi géperőre berendezett kőfaragóműhely és

— s i r k ő g y á r. —

Kolozsvár, Dézsma-utca 21. sz.

Központi iroda Kolozsvár. Telefon 662.

Fióktelepek:

Déva. Nagyszeben. Bánpatak.

A főkapitány akciója a drágaság ellen.

A mindinkább elviselhetetlenebbé váló drágaság megszüntetése vagy csökkentése érdekében Gerő Ármin főkapitány akciót kezdett, mely előreláthatólag eredményre fog vezetni. Az akcióból kifolyólag a legközelebbi városi közgyűlés elé memorándumot terjeszt. A memorándumból adjuk a következőket:

Az utolsó évtized alatt nagymérvű változást tapasztalunk minden téren. A korunkat domináló progresszív eszmék megváltoztatták az emberek gondolkodását, erkölcsét, életrendjét, vágyait és törekvéseit s azonképen változást szenvedett egész politikai-, társadalmi- és gazdasági életünk.

Ebben a nagy átalakulási folyamatban — sajnos — egyedül a közigazgatás maradt a régiiben. Nem simul a kor szelleméhez és ósdi gépezete, csak dőcög s nem halad előbbre.

Előttünk van városunk példája. Ennek a városnak oly gyors, szinte rohamos fejlődése nyomán hivatalainkkal szemben támasztott igényeket a hivatalnokok mai létszámával teljes lehetetlenség kielégíteni. Különben pedig megállapíthatjuk, hogy ez a mai közigazgatás amugy sem képes többé a változott viszonyoknak megfelelni.

Meg kell hát gyökeresen változtatni még pedig sürgősen közigazgatásunk mai egész rendszerét. A helyett, hogy mint most a hivatalos szobából közigazgatunk és inkább csak az iktatói számok elintézésére szoritkozunk, sulyt kell hogy helyezzünk a közvetlenségre, vagyis a sok papírfogyasztás helyett, járjunk el a helyszínen, a lakossággal érintkezzünk személyesen és ahol csak lehet, intézkedjünk szóbelileg.

Csak hogy erre a mai rendszer mellett és a mai létszám viszonyok között még csak gondolnunk sem lehet mert, a sok féle irodai dolog annyira leköt minden egyes hivatalnoknak az idejét, hogy ilyen közvetlen eljárásokra idő nem marad.

De vajjon mi legyen hát a segítségnek módja és eszköze, amikor a hivatalnokok további szaporítására a város szűkös pénzügyi helyzeténél fogva gondolnunk sem szabad?!

Szerény nézetünk szerint nincs itt más megoldás, mint be kell hogy vonjuk a törvhat. bizottságot, sőt esetleg a városnak nem bizottsági, de értelmes és arra rátermett többi polgárait is a közigazgatás egyik-másik fontosabb ágának a szolgálatába.

Tevékenységi körül kijelölendő volna a város életében legfontosabb szerepet játszó és épp ezért a közigazgatási feladatok sorában legelső helyre teendő élelmezést és lakásügyet, amelynek teljes ellenőrizetlen volta miatt manapság minden oldalról annyi jogos és súlyos panasz hangzik fel és melynek a közérdeket kielégítő módon való rendezése a város minden lakosát kétségkívül a legközelebből és egyaránt s egyformán érdekli.

Ezek után indítványozza a főkapitány, hogy az oly fontos és közérdekű élelmezés- és lakásügy körébe tartozó teendőik ellátására a rendőrséget egy külön ügyosztály alakítására utasítsa a törvényhatóság. Eme ügyosztály támogatására és kisegítésére pedig egy lehetőleg a város mindhárom kerületéből, telerészben bizottsági tagokból, felerészben nem bizottsági, hanem a város többi polgáraiból összeállítandó legalább 30 tagú bizottságot javasol választani.

Az új hivatal a következő szabályok keretében működne:

1. Feladata az, hogy: 1. megakadályozza a piaci visszaéléseket. 2. állandó figyelemmel kísérje az élelmi szereknek (u. m.: húsfélék, kenyér, tejtermékek és konyhacikkek (érték és ár-alakulásait):

3. a tapasztaltak alapján a városi tanácsnak javaslatot tegyen oly intézkedések megtétele iránt, melyek az élelmi cikkek áaira szabályozólag hassanak.

4. az iránt is javaslatot tegyen, hogy az ugynevezett piaci kartellek megszüntetése céljából a kartell alá vont élelmi cikkek árait a hatóság kötelezőleg állapítsa meg, időről-időre (limitáció)

5. a szükséghez képest javaslatot tegyen egyes oly élelmi cikkeknek meghozatala és esetleg hatósági kiárítása iránt, amely cikkek itthon vagy alig kaphatók, vagy csak drága áron vásárolhatóak meg;

6. felügyeljen arra, hogy az árusításra szánt cikkek egészségi szempontból kifogástalan állapotban kerüljenek forgalomba és a jelzett sulyra és mennyiségre nézve megfelelőek legyenek;

7. Figyelemmel kísérje a lakásügyi viszonyokat és főleg felügyelni arra, hogy sehol az egész város területén egészségtelen vagy túlszűfolt lakások ne legyenek.

2. §. Az előbbi pontokban körvonalozott feladatok teljesítésében a rendőrséget egy 30 tagú bizottság segíti, melynek tagjait 3 évről 3 évre a törvhat. bizottság fele részben a saját tagjai közül, fele részben pedig a város közig. területeiben lakó többi polgárok sorából választja.

3. §. Ezt a bizottságot a r.-főkapitány minden hónapban legalább egyszer tanácskozássra hívja össze, amelynek során hozott megállapodások, illetve javaslatok megvalósításáról megfelelően gondoskodni köteles.

4. §. A hivatalt mint a rendőrség egyik külön ügyosztályát a rendőrfőkapitány vezeti s ezért egyúttal elnöke is a bizottságnak.

5. §. Miután az ide tartozó ügyek túlnyomó részben a város közegészségét érdeklik, ugyanazért a tisztai főorvos és ker. orvosok minden bizottsági ülésre mint szakközlegek hivatalból hívandók meg.

6. §. A rendőrfőkapitány minden hónapban a polgármesternek jelentést tenni köteles a bizottság működéséről, a polgármester erről a havi jelentésben számol be a közgyűlésnek.

A katonák napja.

Ma, a király születésnapján a katonai tisztakar tagjai közül sokat fog részesíteni a király kitüntetéseivel.

Első és legnagyobb kitüntetést Ferenc Ferdinánd trónörökös kapja, akinek a katonai érdemet adja a király az összes gyémántokkal.

A nagyváradi tisztikart közelebből érdeklő kitüntetések a következők.

Frank Libolus hadtestparancsnok, aki a Ferenc József rend nagykeresztjét kapja. A nagyváradi tisztikarból Palkovits István, Vendelinszky Pál, Gottlieb Lajos kapitányok a katonai érdemkeresztet kapják. Hégen Sándor a legfelsőbb királyi elismerést kapja. Samberer Károly őrmester, aki legrégebb altisztje a nagyváradi ezrednek, — arany érdemkeresztet kap.

Ezüst érdemkeresztet kapnak Dieser Lajos és Fekete János őrmesterek.

Az év végén minden szolgálatban levő legalább másodéves katona, katonai érdemkeresztet fog kapni.

A kitüntetések már napok óta leérkeztek, azonban csak most kerülnek nyilvánosságra.

A hadapródiskolában ma fogják felavatni negyedét végzett hadapródokat tisztekké.

A mai napon kapják meg a hosszukardot a következők:

Ajer Andor, Ajtay Endre, Adámi Győző, Anyos Attila, Bagossy István, Báró Ernő, Bérczy Imre, Bocskay Ignác, Boda József, Böhm Valter, Bulyovszky Odön, Bánfi Lajos, Bistey Tibor, Bodrogi Pál, Bokor Béla, Bontus Gyula, Bugyis Andor, Csanády Akos, Császár Géza, Debreczeni Géza, Domsity Imre, Drimba József, Nagyenyedi Egry Géza, Filla Lajos, Grósz Gyula, Gödry János, Gyárfás Győző, Hegedüs Ferenc, Horváth Lajos, Hány László, Horváth József, Heimann János, Jankovich Elemér, János y Béla, Király Ernő, Kasléder Lajos, Kovács Ferenc, Kugel Győző, Lippmann Dénes, Lipter Jenő, Mán Sándor, Kovács Tibor, Kozma Kálmán, Likay István, Mocskonyi Ervin, Márton István, Menyhért Géza, Nagy László, Nagy Lajos, Nemes József, Németh Vilmos, Novobáczky Győző, Nyáry Gyula, Olsavszky Gyula, Petrovics György, Piti Pál, Pál Zsigmond, Panajott Gusztáv, Papolczy Andor, Pauer Károly, Palágyi Ferenc, Reidner Béla, Reiter Ferenc, Reschner Győző, Schneider István, Schröder Dénes, Szokoli Tihámér, Szabó Gyula, Szakáts Sándor, Szirmay Odön, Tassonyi Dávid, Tarján Lajos, Trstyánszky József, Wiosz Imre, Wettstein Elek, Zsuffa Sándor, Zöld Béla, Mlinarie Márk.

A felavatási ünnepély reggel 9 órakor veszi kezdetét.

Vérengző szocialisták.

A vasárnapi népgyűlés.

A nemzetközi szocialisták vasárnap délutáni vérengzése, ismét felszínre veti azt a kérdést, hogy a többi politikai pártok törvényben biztosított jogaik megvédésére, az illetékes hatóságoktól fokozottak mérvű intézkedéseket kérjenek a nemzetközi erőszakoskodásai ellen.

Különös megnyugvásunkra szolgál, hogy a nagyváradi rendőr főkapitányság *erélyes* intézkedésekre határozta el magát a nemzetközi támadásaival szemben.

Megemlékeztük arról, hogy *Achim* András a »csabai parasztkirály« népgyűlést fog tartani Nagyváradon a Nagypiac téren. A népgyűlés célja az volt, hogy megalakítsák a nagyváradi földmunkások szakegyületét.

Amint ezt a váradi nemzetközi szocialisták megtudták, megüzenték *Achimnak*, hogy ne jöjjen, mert a népgyűlés megtartható úgy sem lesz, ők úgy is *szétverik*.

Achim András azonban nem szokott megijedni holmi fenyegetésektől, ismeri ő azokat több okból igen alaposan és eljött Nagyváradra.

Megérkezése után alig egy órával már folyt a vér, repültek a kövek, dolgoztak a rendőrkardok . . .

Achim András és vagy 200 csabai földmivelő fél 4 órakor érkeztek meg Nagyváradra, hol a váradi földmivelő munkások vártak rájuk. Három vérvörös lobogóval vonultak a Rákóczi-uton és Kossuth-utcán a Nagypiac-térre, a hol a gyűlés megtartása engedélyezve volt. A Nagypiac-téren már ekkor nagy tömeg nemzetközi szocialista várta az érkezőket, kiket *Bernáth* József nyomdászsegéd izgatott folyton, hogy ne hagyj magad.

A rendőrség is kivonult éppen nem megvetendő apparátussal. A parancsnok *Eleméry* tb. főkapitány volt, kinek a következő rendőrtisztek, segédkeztek: *Horváth* és *Kemény* alkapitányok, *Szabó* biztos. Kivonult még 70 rendőr

Becsey gyalog rendőrőrmesterrel és 20 lovasrendőr Rész alkapitány vezénylete alatt.

A míg a szószéket felállították Achim András egyik közeli kávéházba ment vezérkarával. Ezt az alkalmat felhasználta egyik szociáldemokrata és néhány elvtársa kíséretében felkeresték Achimot, nem kevesebbet követelve tőle, mint hogy az ő jelöltjüket válasszák meg elnökek és hogy három szónokuk beszélhessen.

Achim méltatlankodva utasította vissza az ajánlatot, mondván, hogy a gyűlés megtartására a földmunkások kaptak engedélyt és az elnökválasztás az ő joguk. Egy szónokot azonban elfogad.

Bernáth József kijelentette, hogy ebből baj lesz. Jóslata be is vált.

Achim András felment a pódiumra, mire Horváth pártelnök üdvözölte a megjelenteket. Kért mindenkit tartsák meg a nyugalmat és kérte, válaszanak elnököt a földmunkások közül.

Az elnök szavaira leirhatatlan zaj támadt. Óklók, botok, esernyők ijesztő mennyiségben emelkedtek az ég felé. Egyszerre óriási közár indult meg a pódium felé, melyről egy kő Kemény Ignác alkapitányt keze fején talált, egy másik kő pedig egy földműves munkás fején 4 cm. átmérőjű sebet ejtett.

A földmunkások ekkor — vezéreiket megóvándó — rávetették magukat a nemzetközietekre, akiket aztán alaposan kiporoltak. Az öles terméti csabaiak mellett a váradi elvtársak csak cingár legénykéek voltak. Az ütésekből kijutott jókora adag Bernáth József nyomdászsegédnek, ki az egész botránynak az oka. Még a saját hívei is cserben hagyták és ha Kemény r.-kapitány kivont karddal és saját testével nem védi, ma már egy nemzetközi martirral több lenne.

Amikor az első összetűzés megtörtént, Eleméry főkapitány feloszlatta a gyűlést, és megparancsolta embereinek, hogy kivont karddal távozásra szólítsanak mindenkit. Amint a körülbelül 4—5000 főre tehető tömeg a kivont kardos rendőröket meglátta, ült futásnak eredt. Ilyen szaladást a török idők óta nem látott a Nagypiac. Az emberek egymást gázolták, mely közben több sebesülés is történt.

A futás szegény, de hasznos — ezt tartotta Bernáth is, de akármilyen jól futott, elcsipték a Zöldfa-utca torkolatánál és elvtársainak gunyos mosolya között elpüfölték.

A földműves munkások, — miután ismét összeverődtek — 6 lovas és 12 gyalogos rendőr fedezete mellett vonult a Teleky-utcában levő helyiségébe, hol Achim rövid beszéde után a menet a pályaudvarra ment, a különvonaton visszautaztak Békéscsabára.

UJDONSÁGOK.

* **Ő Felsége születés napja** A király születése napját üli most a magyar nemzet. Az ősz uralkodóért alattvalóinak ajkáról hő ima száll ma az eget Urához, hogy Magyarországot ne engedje árvaságra jutni. És hogy az uralkodó s az ország között állandóan fennmaradjon a békés egyetértés. Ő felsége születése napja alkalmából a székesegyházban délelőtt 9 órakor ünnepélyes isteni tisztelet lesz, melyen az összes polgári és katonai hatóságok részt fognak venni. Az ünnepélyes szent misét Fetszer Antal felszentelt püspök tartj.

* **Uj egészségügyi körök a megyében.** A vármegye egészségügyi körei jelenleg oly mizerabilis állapotban vannak, hogy egy nagyobb járvány esetén beláthatatlan szerencsétlenség sújtaná a megyét. A körök rendezésére már utasítva lett az alispán, aki meg is tette intézkedéseit. Nevezetesen minden főszolgabírótól bekérte erre vonatkozólag a véleményét. A vélemények azonban olyanok, hogy azok keresztül vitele nagy nehézségekbe ütköznek. Ezért most az alispán a megye közegészségügyi bizottságát szólította fel, hogy alakítson egy bizottságot s az ankétszerűleg tárgyalja ezt az ügyet. A bizottság tárgyalása után lehet csak az egészségügyi körök végleges rendezését foganatosítani.

* **A nagyváradi—debreceni vasút.** Nagy jelentőségű vasuti utvonallal kiépítése volt tervbe véve az elmúlt évben. Nagyváradi és Debrecen között lett volna az új vonal, azonban oly községek érintésével, amelyek eddig nem rendelkeztek vasutal. Az új vasuti vonal felépítéséhez a vármegye tetemes összeggel akart hozzájárulni, azonban a miniszter a megye intézkedését nem hagyta jóvá. A miniszter most értesítette erről a vállalkozókat. A miniszter intézkedése után nagyon kevés a remény ahoz, hogy megvalósuljon az új vasút.

* **Letörték a keresztet a koronáról.** Megemlékeztünk arra a botránynra, amit néhány éretlen egyetemi hallgató vakmerősége keltett a fővárosban, azzal, hogy tudományegyetemen letörték a magyar koronáról a keresztet. Ezt a vakmerőséget szórványosan elkövették recipiált honfitársaink szórványosan már másutt is az országban. Legutóbb valami kajlafüli jómadár elkövette ezt az aljasságot Nagyváradon és pedig Sztaroveszky-utca és Rákóczy-ut sarkán levő Popper-üzlet mellett kifüggesztett levélgyűjtő szekrényen. A postaszekrény elején levő magyar koronáról letörte a keresztet, mert bizonyosan sértette a szemét a magyar koronának ez az elmaradhatlan része. A rendőrség talán tudomást sem vett erről a büntetendő cselekményről, de a postaigazgatóság kicseréltette a megsemmisített levélsekreányt.

* **Bukaresti magyarok Budapesten.** Szent István-napjára a bukaresti magyar társulat 127 tagja jött fel a fővárosba. Vasárnap délelőtt megkoszorúzták Petőfi szobrát és ellátogatottak a bazilikába és a parlamentbe, ahol az ülésteremben a himnuszt elénekelték. Délután Kossuth sírját koszorúzták meg.

* **Fecske utca rendezése.** A Külvárosban levő Fecske-utcán kocsi alig lehet közlekedni, mert az egyik ház kiszögellik egészen az utca közepére s elzárja az utat. Legutóbb egy tüzeset alkalmából dr. Hoványi Géza törvényhatósági tag interpellált ebben a dologban s kérte az utban levő ház kisajátítását. A városi tanács felhívta a mérnöki hivatalt, hogy tegyen jelentést, mibe kerülne ezen háznak a kisajátítása, mily összegbe kerülne, s mivel járulnának a kisajátítási összeghez az utca többi háztulajdonosai. A mérnöki hivatal jelentése szerint a ház kisajátítása 1791 koronába kerülne, de a környék lakosságának hozzájárulását nem tudja megállapítani, mert erre nincsen alap. Különben az egész környék lakossága szegény s nem volna helyes, ha értékelkedés címén hozzájárulást kívánna a város, mikor az egész rendezést a közforgalom és a tűzbiztonság követeli, s a kisajátítás tisztán városi érdek. Különben dr. Hoványi Géza is ebből indult ki interpellációjánál. Igazságtalanság is volna ezek-

től a szegény emberektől nagyobb hozzájárulást követelni, mikor pl. a Bémér-tér háziuraj semmivel sem járultak hozzá a tér rendezéséhez, pedig itt már valóban nagy értékelkedés állott elő a tér rendezése folytán. A mérnöki hivatal javasolja, hogy hívják fel az érdekelte háztulajdonosokat, miszerint járuljanak bizonyos összeggel az utban levő ház kisajátításához.

* **Az új Petőfi.** A nagy költők sajátvágos végzete, hogy nem alapítanak hosszú életű családöt; vagy gyermektelenül halnak el, vagy a következő egy-két nemzedékben magjuk szakad. Ez volt a sorsa a Petőfi családnak is; a Petőfi név eddig kizárólag az irodalomé és a történelemé volt. A hivatalos lap teguapi száma óta ez az állapot megszűnt; van már ismét élő Petőfi is a magyarnak! Hívták eddig Pupala Andrásnak, született Forgácsfalván, lakik Miskolcon, alighanem kocsonyakészítő s ebbeli költői tevékenysége elismeréséül a m. kir. belügyminisztérium 1908. évi 52.971. sz. rendeletével megengedte Pupák vagy Pupala urnak, hogy 1 koronás bélyeg árán névleg is rokona lehessen a nagy Petőfi Sándornak. Van már tehát, hála a m. kir. belügyminiszteri észnek és kegyeletnek, két Petőfink: egyik a nagyköltő, másik a nagy Pupala. Isten éltesse a jeles férfit, II. Petőt s teljék benne sok gyönyörűsége Miskolc városának.

* **Tömeges gombamérgezés.** Megrendítő szerencsétlenség hírért jelent nekünk egyik vidéki tudósítónk. Tegnap délelőtt Fugyivásárhelyen Nagy László kovácmester a feleségéhez egy oláh asszony egy kosár gombát vitt. A gomba szép volt s az asszony olcsón is adta. Ebédre készítette el a kovácsné a gombát. Délben a kovácson és feleségén kívül két gyermek és két kovácssegéd ettek a gombából. Ebéd után egy félórával rosszul lett a család minden tagja. Heves görcsök fogták el őket s pár perc múlva eszméletlenül voltak mindnyájan. A szerencsétleneket a községbeliek vették észre, akik azonnal intézkedtek, hogy orvos jöjjön. Az orvos azonnal gyomormosást alkalmazott, azonban a betegek javulás nem volt észlelhető. Életben maradásukhoz nincs remény.

* **Hanyag gazdálkodás.** A Rhédey-kert teljesen elhanyagolt állapotban van s vasárnap a katonák és cselédek özönlik el, hétköznapokon pedig mindenféle kétes existenciák tanyáznak a fűben s kártyázással üzik az unalmukat s várják, hogy mikor téved közibük valami balek, akit megkopasszanak. Ez már így van évek óta. Azon azonban nagyon csodálkozunk, hogy a város a Rhédey-kertben levő ingatlanait pusztulásnak hagyja. A kertben levő vendéglő-épület nemsokára teljesen rom lesz. A tetején elrohadt a fedél s a padlásra és az épület belsőjébe befolyik a víz, ami által a tetőgerendája is összerohadt. Az épület fala is mindenütt omlik; a pincaajtó, valamint a többi ajtók és ablakok rohadtak széjjel. A városnak nem volna szabad, hogy az ingatlanai így menjenek tönkre.

* **Tolvaj cigányok.** A kóbor cigányok megint beszéltek magukról. Ezuttal nem rablógyilkosságról van szó, hanem egy kisebb esetről, amely azonban elegendő arra, hogy ösztökélje az illetékes faktorokat a cigányügy rendezésére. Zsugot Béla genyétei fuvarosnak két lova tegnap éjjel az istállóból eltűnt. Az esetről reggel jelentést tett a károsult a csendőrségnek, mely megállapította, hogy a lovakat a kóbor cigányok lopták el.

* **Rejtélyes gyújtogató.** Tóti községben rövid megszakítással kétszer egymásután volt tűz. Legutóbb szombat éjjel Kiss Lajos és Kovács Antal házai égtek le. A csendőrség a legszélsebb nyomozást indította meg annak

kiderítésére, hogy ki gyújtotta fel a házakat, azonban mindezt eredménytelenül. A gyanu egy piromaniakus emberre irányul s ezt megfigyelés alatt tartják. Az eddigi tüzesetek közül azonban nem tudnak semmit sem rábizonyítani, mert minden esetben sikerült alibét igazolni. A községben most nagy nyugtalanság uralkodik, mert senki sem biztos a felől, hogy valamelyik percben az ő házában üti fel fejét a vörös kakas.

* **A kamara értesítése.** Van szerencsénk az érdekeltek tudomására adni, hogy a magy. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége, a m. kir. államvasutak Brassó állomásán berendezett vendéglői üzlete 1909. évi január hó 1-től számított (5) öt évre leendő bérbeadására pályázatot hirdet. Pályázati határidő: 1908. évi szeptember hó 7. Mirel az érdekelteket van szerencsénk azzal értesíteni, hogy a pályázatra vonatkozó részletes feltételek, a m. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetőségénél (üzletvezetőségi épület, II. emelet, 32. ajtó) a hivatalos órákban megtudhatók. Nagyvárad, 1908. augusztus hó 16-án A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara: *Huzella Gyula*, kir. keresked. tan. elnök. Dr. *Sarkódi Lajos* titkár.

* **Csendélet a pékszállóban.** Tegnap, hétfőn déli 12 óra tájt a Moskovits pékszállóban Schwartz Adolf, Kern József, Pavkoi György és Koszta János pékségek összevesztek. A veszekedést Koszta kezdte, ki ittas volt. A verekedő péklegényeket előállították a rendőrségre. Kihágás eljárás indul meg ellenük.

* **Az utonállók cigányok?** Csételek községét nagy izgalomban tartják most a cigányok. Tegnap reggel ugyanis az ország útján a község határában halva találták Kozma Demeter 56 éves jómódu gazdálkodó embert. A hullán két foltok voltak láthatók s ezekből arra lehetett következtetni, hogy az ember gyilkosságnak lett áldozata. Ezt a föltevést csak megerősítette ama körülmény, hogy aznap előestéjén a környéken sátoros cigányok jártak. Az esetről azonnal jelentést tettek a csendőrségnek, mely megindította az eljárást. A hatósági orvos vizsgálata alapján aztán kiderült, hogy Kozma Demeter epileptikus bajban szenvedő ember volt s a rettenetes betegség utközben kerítette hatalmába smivel senki sem volt közéletben, életétől fosztotta meg.

* **A Szent Istvánnapi munkaszünet.** Szent István király napján a rendes vasárnapi munkaszünetről eltérően csak az alább megnevezett ipari és kereskedelmi üzletekben van megengedve a kiszolgálás és elárúsítás. Déli 12 óráig borbély és fodrász üzletekben. Kiszállók sürgősen rendelt javítási munkákat. Magánosok által a sütőház sütés céljából vitt tésztaemlék és hústétel kiszütése. Delelőtt 10 óráig minden a napi élelmiszer körébe tartozó cikkek elárúsítása és házhoz szállítása, nemkülönben a szatócás üzletekben az elárúsítás és házhoz szállítása. A pék ipari munkálatok, ide értve a pékműhelyekből történő elárúsítás és házhoz szállítás. Minden más itt fel nem sorolt üzletek egész napon át zárva tartandók.

* **Követeli a kalapját.** A vasárnapi szociálista tüntetés lezajlása után úgy 6 óra tájt beállított a rendőrségre Szeiler Miklós keféző segéd. Hatalmasan bepölyált fejére mutatva előadta, hogy kapott a fejére, de az nem baj, ő kereste, ő kapta, azért nem emel panaszt. Hanem a nagy tolongásban a kalapját is levették a fejéről. Ezért 4 korona kárpótlást követel a rendőrségtől. Eljárás az eltűnt kalap tárgyában folyik.

* **A félkezű korosmahős.** Vasárnap este fél 10 óra tájt az özv. Rosenzweig Henrikné a Szarvas-sori korosmájában Bálint Mihály hosszúszódi földmives szóváltásba keveredett Kiss

Antal öcsödi illetőségű félkezű kintornással. A szóváltás vége az lett, hogy Kiss kést rántott és mellbe szurta Bálintot. Bálint sérülése nem súlyos, Kiss zár alá került.

* **Kilopták a pénzt.** Dolch Béla p. és t. gyakornok panaszt emelt, hogy vasárnap délelőtt a Szent László-téren kilopták zsebéből 30 korona tartalmu pénzes erszényét.

* **Eltűnt leány.** Papp Juliánna 15 éves leány anyjának Szentjeromos-u. 9. sz. a. lakásáról pénteken reggel elment s azóta vissza sem tért. A leány eltávozásakor azt mondta testvéreinek, hogy nem jön haza többé. A magas termetű, gesztenyeszín haju, barna szemű, kerek arcú leányon rózsaszín derék, sötétkék szoknya, piros pettyes kendő, fehér kötény és félcipő volt. Aggódo anyja ezután kér hirt eltűnt gyermekéről.

x **Az intelligencia találkozó helye** az Európa szálló árnyas, hűs kerthelyiségében, hol naponta változatos műsorral mozgófénykép előadásokat rendeznek Pócsi Laci teljes zenekara közreműködésével.

* **A Pannonia-kávéházban** ma este Kóczé Antal teljes fővárosi zenekarával hangversenyt tart.

x **MOLNAR H.** Bémer-téri cukrászdájában állandóan 2-szer naponta friss Mignon kávéhoz való sütemények és thea-sütemény kapható. Telefon 395.

Elfogott rablók.

Megirtuk annak idején, hogy Izsópallaga községben vakmerő rablást követett el egy jól szervezett banda. A tettesek közül ötöt a tett elkövetése után azonnal elfogott a csendőrség, azonban az egész rablásnak értelmi szerzőjét nem sikerült elfognia, mert az megszökött. A veszedelmes rablóvezért tegnap végre sikerült elfognia a csendőrségnek. Az elfogatásról tudósítónk a következőket jelenti:

Izsópallaga községében július 24-én éjjel Nyikonc János odaváló jómódu ember házában kapuit feltörték s így a házba jutottak. A házban Nyikoncznak a felesége, míg az ember a tornácra aludt. A betörők lármájára Nyikonczné felébredt, amint a rablók észrevették, kést emeltek rá azzal a fenyegetéssel, hogy nyomban leszurják, ha szólani mer. Ez természetesen nem történhetett meg minden zaj nélkül s így Nyikonc felébredt.

A betörők már bent javában garázdálkodtak, amikor Nyikonc egy baltával rontott be a szobába. A betörők előbb szembe szálltak Nyikoncczal, aki erre a banda vezetőjére le-sújtott a baltával. A tettesek ezután futásnak eredtek.

A csendőrség másnap reggel a tettesek közül ötöt elfogott, azonban a vezért nem tudták megtalálni. A csendőrség a legszélesebb körű nyomozást indította meg, azonban eredménytelenül. A nyomozást Baranyi Imre cékei őrsvezető vezette.

Baranyi a hosszas nyomozás után végre a községbeli gyanus embereket vette megfigyelés alá, mert a különböző okok azt látszottak igazolni, hogy a banda vezére azoknak valamelyikénél tartózkodik. Így lett megfigyelés alá véve a Nyikonc Karácsony háza is.

Tegnap éjjel a Nyikonc Karácsony háza őrszével megbízott emberek jelentették Baranyinak, hogy egy sebesült ember érkezett. Az őrsvezető nyomban kiment a helyszínre s ott a kijáratokat elzárta. A csendőrök házkutatást tartottak Nyikonc Karácsonynál s ott

meg is találták a rablóbanda vezérét Tyirla Gergelyt, akit azonnal le is tartóztattak.

Tyirlának vállából még mindig szivárgott a vér. A baltaütés még mindig nem gyógyult be. A nyílt sebet az őrmester kimosatta s az embert átadta az ügyészségnek.

A veszedelmes rablóvezér elmondta, hogy a tett elkövetése után az erdőbe menekült s ott tartózkodott. Később a kukorica-vetésben húzta meg magát. Itt sokáig el lehetett volna ha a nagy esőzések nem következnek be. A sok esőt s az éjjeli hideget végre nem bírta kiállani s így jött arra a gondolatra, hogy Nyikorcuz Karácsony községi esküdt házában húzza meg magát.

A csendőrségen még a bűntársaira nézve is kihallgatták. Ekkor elmondta, hogy a letartóztatottakon kívül bűntársuk volt még Józ Károly községi borbély is, aki tudott a rablási tervről s annak keresztülvitele után a rabolt tárgyakat és 400 korona készpénzt is ő nála rejtették el. A vallomás alapján a borbélynál házkutatást tartottak s a rabolt értékeket meg is találták.

A borbély, valamint Nyikorcuz Karácsony ellen megtették a feljelentést.

Az ügyes csendőrőrsvezetőnek a környék lakossága háláját fejezte ki, még pedig irásban, melyről jelentést is tettek a szárnyparancsnoknak.

ÁVIRATOK.

A köpenicki kapitány szabadlában.

Berlin, aug. 17. Voigt Vilmos, a köpenicki szélhámos tegnap váratlanul kegyelmet kapott, mire azonnal szabadlára helyezték. Éppen ebédnél ült, amikor a kegyelmi iratot kihirdették előtte. Voigt megélhetése biztosítva van, amennyiben számos kedvező ajánlatot kapott.

Öngyilkos gyógyszerészné.

Paks, aug. 17. Lévai Izsó paksi gyógyszerész feltűnő szép neje szül. Wilner Bella ma éjjel nagyobb adag sztrichnint vett be és fél órai kínos szenvedés után meghalt. A mérget szakcsnéjával kevertette vízbe és szemeláttára itta ki. Az öngyilkosság okát családi viszálykodásban keresik. Az eset városszerte annál nagyobb feltűnést keltett, mert a házastársak még csak kilenc héttel ezelőtt keltek egybe. Lévai gyógyszerész első menyasszonya öngyilkossá lett nejeinek idősebb nőtestvére volt, ki az esküvő előtt néhány héttel hirtelen elhunyt. A szerencsétlenségről Lévainénak Szabadkán lakó szüleit táviratilag értesítették.

A Danmark expedíció.

Kopenhága, aug. 17. A danmark-expedíció bizottsága Trolle kapitánytól a következő távirati jelentést vette:

Mylius Erichsen, az expedíció vezetője Hagennel és Brönlunddal 1907. május 27-én a Peary-csatornában külön-

váltak Koch szánkócsapatjától. Junius végéig térkép felvételekkel foglalkoztak, ekkor azonban a hóolvadás megakadályozta őket a visszautazásban. Ennek következtében kénytelenek voltak a nyarat hajójuktól 125 dán mértföldnyi távolságban tölteni és eközben élelem és petroleum híján vadász szerencséjükre voltak utalva. Vadászatjuk nem voltak kiadósak, úgy hogy midőn október 19-én megkezdték visszautazásukat, igen erőtlenekek voltak. Valószínűleg a legrövidebb uton haladtak és pedig kétségbeejtő körülmények között élelem és megfelelő lábbeli nélkül.

A hideg és a mindinkább fokozódó sötétség szintén emésztette az erejüket. Mylius Erichsen és Hagen utközben meghaltak. Brönlund elérte a 75—79-es fokot, megírta végrendeletét és feljegyezte legutóbbi élményeit. Ezután rezignálva lefeküdt és megfagyott. Jegyzőkönyvéből kitűnik, hogy Hagen november 15-én halt meg. Mylius Erichsen mintegy 10 nappal később. Brönlundot eltemették. Hagen és Erichsen holttesteit eddig nem találták meg, miután minden vastag hóréteggel van borítva.

Mulej Hafid veresége.

Páris, augusztus 17. A Havas-ügynökség jelenti Marakesből: Mtugi e hó 11-én Sakiból és Mogadorból kapott segédcapattal teljesen megverte Mulej Hafid mehalláját, Marakesig üldözte és elvette sárait, útegeit, lovait, fegyvereit és lőszereit. A hafidi csapat 300 halottat és 500 sebesültet veszített.

Anglia és Németország.

London, aug. 17. Churchill kereskedelmi miniszter Svaneabán bányamunkások előtt tartott beszédében nagyon hibáztatta egyesek azon törekvését, hogy azt a hitet keltsék, mintha Anglia és Németország között elkerülhetetlen volna a háború. Ez egyenesen esztelenség. Nincsen semmi, amiért harcolni kellene vagy amiért érdemes volna harcolni.

REGÉNYCSARNOK.

A P É N Z.

Írta: C. V.

(Folytatás.)

9

— Hová vezetsz? Az éjszakával birkózam-e? — kérdé türelmetlenül a betyár.

— Itt vagyunk már a kriptá előtt, ott benn van szállásom.

Még ezelőtt néhány évvel, az ország ut szélén a mint Uj-Pestről Pesthez küzeledünk, egy elhagyatott kriptá állt: egyfelel meredek szakadás védte, hátulról gyom verte föl, tüske sarjadzott nyirkos falai körül. Dávid ezt a kriptát szemlélte ki éjjeli tanyául s falán nyílást tört, melyet nappal egy lapos kővel takart el.

Sajátságos halotti kriptá ez, melylyel idő s emberek csufot üttek! Ha süveg lenne tetején a földel, azt a vihar úgy poton csapta, hogy egészen behorpadt; s ha azért építették volt oly magas dombra, hogy senki hozzá ne férhessen, rutul kikapott rajta az idő, mert alásta talapatát az ár, úgy hogy félre billent; s a gyom is mintha csak azért verte volna föl oldalát, hogy szentségtelen kezek lyukat fúrassanak bordáib.

Jankó önkéntelenül a kriptá rothadt csúcsára pillantott s a keresztre, mely mint a Szent István koronájáé hajlott volt.

— Nem furcsa-e, hogy ama kereszt Dávidnak nyújt biztosságot s oltalmat?

Dávid különben is rut volt, de rettentő cynizmusa még rutabbá tette. Míg egyik szeme a keresztet nézte, kápráztató gyorsasággal pillantott a másik; ka sal volt; gunyra torzult ajkai egyenes vonalt képeztek, keskeny két vonalt, mint két kés éle; szakállá színe, mintha állán rőt lángot viselt volna, undorítóvá bélyegezték.

— Siessünk! — mond s erre félre tolván a lapos követ, görbedt testtel a kriptá belsejébe lépett.

Jankó szótlannal követte.

VII.

Összeesküvés a kriptában.

A kriptá belsejében rémsötét éj volt, Dávid oldalzsebéből egy faggyu-gyertyát s egy kénköves gyufát vett elő, ezt egy réz koporsó oldalához dörzsölve meggyújtá; a nyirkos, kénköves gyufa sziporkázva fojtó kengőzt terjesztett s a kékes láng megvilágítá a kriptá üregét.

Sajátságos látvány volt e kamra, a halál ünnepélyes csöndének szánva s élők által bitorolva. Zagyva fogalmak merülhettek föl annak agyában, ki ide be lépett, mert a szem nem tekinthette át azonnal s egyszerre a különböző tárgyak halmazát, melyek szanaszét hevertek.

Éléskamra, megtár, penészes rozszant bolt s műhely egyszersmind! . . . Egy sarokban néhány zsák liszt hevert, melyet Dávid cinkosai loptak le egy fuvaros kocsijáról, mi alatt Dávid a sorompó melletti korcsmában a fuvarost sörrel és borral vendégelte; a bejáratától jobbra kelme és ruhaneműek, ezüst kanalak, porcellán, ágyakarók, damaszt függönyök, vászon és kamuka, szóval egy egész zsidvásári raktár! — A kriptá közepén, elkülönítve, egy rakás tolvajkölcs, aztán meg rázspoly, véső, ajtótfeltesztő eszközök, minden, ami a betörésekhez szükségeltetik.

— Nos, elvagyok-e látva mindennel s tudsz-e föltedezni bár csak egy hiányt? — mondá Dávid kérkedően.

— Mindent láttam!

— Hazudsz! kiált föl amaz, ruha-fogast még nem láttál.

S erre levetvén ronda kabátját a rézkoporsóból kinyúló lábszárcsontra aggatá.

— Iladd a halottakat, jegyzé meg Jankó kedvtelenül.

— Ha jól hallottam sorsán aggódsz? — nevette föl Dávid, hisz ennek jobb sorsa van, mint társainak ott a temetőben — s tudod-e mért van jobb dolga? . . . Jobb dolga azért van az öregnek, mert noha meghalt, még most is, — mintha élne, téllábbal a sirban van.

— Beszéljünk az élőkéről s hagyjuk a holtakat . . . szólta a betyár.

— Telepedj le ama házi szőttesre, de ügyelj, ne hogy eltörd a porcellánt s aztán figyelj!

Dávid ronda kabátja zsebéből szivart vett elő, megnyálazta végig, hogy több ideig tartson, s aztán meggyujtván a faggyu-kanócnál s így kezdé:

— Erős vagy, betyár vagy, de buta, mint egy fatuskó. Iskolába kell, hogy járj s miután cinkosomnak megnyertelek, be kell hogy avasalak a tulajdonképeni mesterség titkaiba: Rabolni könnyű, nem kívántatik hozzá egyéb . . .

— Mint egy kis erő, amivel nem bírsz és sok bátorság, mivel nagyapád sem birt! — vágott közbe Jankó.

— Meglehet, felelt mosolyogva a másik, de föltéve, hogy sikerült kirabolnod egy tanyát, megbirkóznod három béressel s agyonütve mind a hármat, rablott jószággal menekülnöd: mit csinálsz azzal, amit raboltál? Vására viszed, nemde? Vagy eladod uton-utfélen. Megvették potom áron, kitudódik, hogy tőled vették s föl akasztanak uton-utfélen! — Holott, ha hozzám hozd — na mit gondolsz, mit csinállok?

— Te is eladod.

— Hazudsz! elmegyek egy fiókszálogházba, Lebelhez, ki már rég ismer, de még sem ismer . . . s mindent elzalogosítok nála.

— Mintha bizony nem mindegy volna potom áron eladni, akár pedig potom áron elzalogosítani . . .

— Mi az a potom? Ha a becsártnak két-harmadát kockáztatás nélkül megkaphatom! — De mindez csak mellékes s van egy más nyitja a dolognak: a zalogházi árverések alkalmával csak én vehetek, illetőleg bandám és én. Jól megérts, soha és semmiféle körülmény közt senki más. Kizárólag s mindig csak mi! Nos, megnyertem-e a vámom, amit a réven vesztettem? . . . Legrosszabb esetben olcsón adtam és potom áron vettem.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A gabonatözsde határidői.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, aug. 17.

Buza május	50 kilogrammonként	11.60
Buza okt. — — —	— — —	10.38
Rozs okt. — — —	— — —	8.96
Zab májusra — — —	— — —	—
Zab okt. — — —	— — —	7.04
Tengeri máj. 1908.	— — —	6.85
Tengeri jul. — — —	— — —	6.69

Ertéktözsde.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, aug. 17.

Oszták hitelrészvény — — —	631.25
Magyar hitelrészvény — — —	748.—
Leszámitoló bank — — —	743.75
Rimamurányi — — —	561.50
Oszták-m. államvasuti részv. — — —	692.25
Közuti vasut — — —	552.—
Városi villamos vasut — — —	269.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1908. aug. 17.

Magyar arany járadék 4 száz. — — —	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz. — — —	93.25
Magyar koronajáradék — — —	82.75
Magyar földteherment. kötvény 4. sz. — — —	93.50
Horvát-szlavon földteherment. kötvény — — —	94.50
Magyar nyeresemény sorsjegy kölesön — — —	186.—
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölesön — — —	145.—
Oszták járadék papirban — — —	97.25
Oszták járadék ezüstben — — —	99.—
Oszták járadék aranyban — — —	116.50
Oszták korona járadék — — —	97.50
1860. oszt. államsorsjegyek — — —	150.25
Oszták magyar bankrészvény — — —	1730.—
Magyar bitelbank-részvény — — —	748.—
Oszták hitelbank-részvény — — —	631.50
Magyar hitelrészvény — — —	689.50
London vista — — —	240.—
Páris vista — — —	95.50
20 márkás arony — — —	23.51
20 frankos (Napoleonder) — — —	19.09
Német birodalmi márka — — —	117.62

A szerkesztésért felelős

Dr. VUOSKICS GYULA.

Házassulandók figyelmébe!

Menyasszonyi kelengyét Vász-
nat és Fehérneműt csakis a

Strohmayer Pál
cégtől vegyünk!

Raktár: Nagyvárad, Szent László-tér 1. szám.
a kishíd mellett.
Telefon 166. Telefon 166

Klein Testvérek

angol vászon- és zefírek fraacia pouplin
és delin, Sveici himzet batasztok, Tüll és
esipke szöveteiket feltűnő olcsó árban ár-
sítjuk el, bordür Volin 27 kr. blus zefír 25 kr.
Zöldfa-utca elején Hadsz féle helyiség.

Szekely Imre

elsőrangú uri- és női fehérnemű
tisztító intézete

Nagyvárad Színház-utca 4.

Hant Frigyes

üveg- és porcellán kereskedése Nagyvárad,
Kossuth-utca. Mezey-ház.

Telefon szám: 474.

Alapított 1890.

Rosenzweig Róza
Párisi mellfűző műterme

Nagyvárad, — Telefon 632. — Rákóczi-ut 3.

Bartos A. és Ésa

NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut 2. Bazár-épület.

Kizárólagos harisnya és ernyőkülönlegességek. —
Állandó nagy raktár férfi-, női- és gyermek-ha-
risnyákban s keztyűkben a legegyszerűbből a leg-
finomabbig, továbbá eső- és napernyők. — Foly-
tonos újdonságok! — Javítások gyorsan eszközöl-
tetnek. — Pontos kiszolgáltatás. — Szolid árak. —

SEBŐ IMRE könyv- és papirkereskedő
NAGYVÁRAD, RÁKÓCZI-UT.

Preis R.

Paplan, madraz, szalmaszakok, pap-
lanlepedő, párnahuzat toll állandóan
kapható az ágynemű raktárban

Kossuth-utca 12.

Menyasszonyi kelengyét elkészít
ugyszintén művészi kézimunkákat

Kronemer Testvérek

Nagyvárad, Bazár-épület
színházzal szemben.

Kovács József

katonai- és polgári cipész.
Ortophéd munkák.

Nagyvárad, Beöthy Ödön-utca 35.

Lakások.

Pável-utca 27. szám alatt ujon-
nan épülő házban több lakás novem-
ber elsejétől kibérelhető. A lakások
fürdő-, elő- és cselédszobával és
egyéb mellékhelyiségekkel vannak
ellátva.

Bővebbet a házmesternél.

493—1908. végrh. szám.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi
LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré
teszi, hogy a szegedi kir. törvényszéknek
1907. évi 12784/1908 sz. végzése következtében
dr. Engel Mór ügyvéd által képviselt Reich
Mór és fia cég javára Beöthy Ödön ellen 33 K
40 f. s jár. erejéig 1907. évi július hó 11-én
foganatosított biztosítási végrehajtás útján le-
és felül foglalt és 1415 koronára becsült követ-
kező ingóságok, u. m.; lovak, kocsik, butorne-
mők nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a margittai kir. járásbiró-
ság 1908. évi V. 307—1. számú végzése foly-
tán 33 kor. 49 f. tőkekövetelés ennek 1907.
évi aug. hó 10. napjától járó 6 százalékos ka-
matai, $\frac{1}{3}\%$ váltódíj és eddig összesen 35 kor.
55 fillérben bíróság már megállapított költsé-
gek erejéig, Vámoslázon leendő megtartására
1908. évi augusztus hó 21 ik napjának délelőtt
8 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni
szándékozók ezennel oly megjeoyzéssel hivat-
nak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881.
évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében kész-
pénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérők, szük-
ség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat
mások is ie- és felül foglaltatták és azokra ki-
elégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az
1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek
javára is elrendeltek.

Kelt Margittán, 1908. évi július hó 26 n.

Jóny,
kir bir végrehajtó.

HIRDETMÉNY

Orosz—adriai személyforgalom
Granica—Budapest—Fiumén át.

A magyar királyi államvasutak igazgatósá-
gától vett értesülés szerint a fent megjelölt
közvetlen forgalomban érvényes dijszabáshoz f.
évi október hó 1-ével a II. sz. Pótlék lép
életbe, mely csekély mértékben felemelt menet-
árakat és a dijszabási határozmányi módosítását
tartalmazza.

A pótlék példányai nevezett vasutigazgató-
ság dijszabáselárusító osztályán (VI., Csengery-
utca 33 sz. II. emelet) 50 filléért kaphatók.

Budapest, 1908. augusztus hó 10.

Magyar királyi államvasutak
igazgatósága.

M. kir. államvasutak igazgatóság.

210663—1908. sz.

Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága
közli, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur
ő nagyméltóságának f. é. 61864—III. 3. 1908. sz.
engedélye alapján a Fiuméba, valamint általában az
osztrák-magyar monarchia két államának szerző-
dékes vámterületén kívülre rendelt gabona szállít-
mányokat és örleményeket az üzletszabályzat 56. §
4. pontja, illetőleg a vasuti áru fuvarozásra vonat-
kozó nemzetközi egyezmény 5. cikk (3) bekezdésé-
ben foglalt rendelkezések alapján soronkívül és első
sorban fogja továbbítani, míg a magyar bel-
(Fiumét kivéve), valamint az osztrák és bosnyák-
hercegovinai vasutakkal való forgalomban a kocsi-
rakományu teherárakra nézve (élő állatokat és
romlandó árakat kivéve) a felvétel és szállítási
határidő iránt az üzletszabályzat 55. § 3. pontját
fogja alkalmaztatni.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága
közli továbbá, hogy ugyanazon miniszteri engedély
alján a dijszabás szerű rakodási határidőt mind-
azon árakra nézve, melyek a mindenkor érvényes
dijszabási határozmányok szerint a felek által rakan-
dók ki, vagy be, 9 (kilene) nappali órára szállí-
totta le.

Hogy azonban a szállító közönség ezen utóbbi
intézkedés terhét lehető csekély mérvben érezze,
intézkedés tételik, hogy ott, a hol a felek azt
kívánják, a ki- és berakás a fél költségére és ve-
szélyére a vasut által foganatosítottassék.

Végül közöltetik, hogy a gabona, örlemények,
élő és romlandó áruk kivételével az osztrák-magyar
monarchia két államának szerződékes vámterületén
kívülre rendelt valamennyi egyéb oly kocsi-rako-
mányu teherszállítványok, melyeknek el fuvarozása
azonnal nem eszközölhető, a nemzetközi egyezmény
5. cikk (2), illetve német vasutegyleti üzletszabály-
zat 43. § 5. póthatározménye alapján csakis lehető
elszállításig való ideiglenes megőrzésre fogadtatnak el.

Ezen intézkedések f. é. augusztus hó 20-án
lépnek életbe és visszavonásig érvényben maradnak.
Budapest, 1908. évi augusztus hó 10-én.

Az igazgatóság.

Házbontási vállalat.

A Rimanócy utcában 11 294 szám
alatt, továbbá az Ezredévi emléktéren
16 297 szám alatt található két földszin-
tes ház a járda színvonaláig lebontandé
és elszállítandó lesz. A kikerülő összes
anyag a lebontást vállaló tulajdonába
megy át.

Ajánlatok a lebontásból nyert anya-
gokért felajánlott összeg megnevezésével
Schütz Albert ügyvédhez Nagyváradra
intézendők.

BOHN M. és TÁRSAI

:: **NAGYKIKINDA és ZSOMBOLYA.** ::

Legrégibb, legnagyobb és legjobb telep
e szakmában Ausztria-Magyarországon a

BOHN-féle TÉGLAGYÁRAK

NAGYKIKINDÁN ÉS ZSOMBOLYÁN.

Alapított 1864. — Legelőkelőbb referenciák. — Alapított 1864.

50 millió évi gyártás

a cs. és kir. szab. Bohn-féle biztonsági átfedő cserépekből
VASOXID természetes vörös színben vagy kátrányozva.
GYÁRTMÁNYOK: Bohn-féle szabadalmazott biztonsági átfedőcserépek. Legelőcsőbb, legszebb tetőzet.

Képes árjegyzék és minták kívánatra ingyen és bérmentve.

Nagykikindai gyártmány
Bohn-féle szab. biztonsági átfedőcserép 272. szám.

Zsombolyai gyártmány.
Szab. biztonsági préselt átfedő cserép 253. sz.

STERN JAKAB

első nagyváradai villanyerőberendezett rez és harang-öntője, épület, díszbádógos és vízvezeték felszerelő.

Nagyvárad, Kert-utca 1. sz.
Városi és vidéki telefon 194.

Készít ércárut, gépfelszereléseket, fém és sárgaréz, nyersöntvények, bárminemű cse-

gők, harangok, szivattyúk, fecskendők, víz- és gőz-vezetékekhez szükséges sárgaréz és fémmunkákat, mindennemű épület és díszműbádógos munkákat, vízvezetési berendezéseket. Saját találmányu és a m. kir. József-műegyetem által engedélyezett ACETYLEN fejlesztő készülékeimmel felszereltek városok, kastélyok, szállodák, vendéglők és magánlakásokat. Költségvetést bármely szakra díjmentesen eszközök.

Tötös Mihály

Épület és díszmű bádógos mester
:: **Bethlen-utca 36. szám.** ::

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget hogy épület és díszmű bádógos munkáim mellett elfogadok teljes fürdő berendezéseket, szobkötőket és vízvezetéseket saját rezervával, ugyancsak házaknak egész éven át jókarban tartását.

Nagyobb vállalatnál költségvetéssel díjtalanul szolgálók.

Helybeli és vidéki telefon száma 386.
Ugyan ott két tanuló felvétetik.

Fülöp István Európa szállodája.

Nagyvárad legkellemesebb látogatott, szórakozó helye. Most nyílt meg az Európa remek herthelyisége. Külön egészséges hegyi levegő. Villamos megállóhely. Telefon. Naponta pompás cigányzene. A vendéglős saját te. mész, kitűnő borával, finom Dreher sörrel szolgál a közönségnek. Elsőrendű konyha. A szoba árak igen mérsékelték. Az előkelően berendezett szállodát és a gyönyörű kerthelyiséget ajánljuk a közönség figyelmébe.

Van szerencsém értesíteni a nagyérdemű zenekedvelő közönséget, hogy a Szent János-utcai 1. sz. alatt levő raktáramban nagy választékban vannak

252.

ZONGORÁK

és

PIANINOK

eladásra, hangversenyre, estélyekre ugyancsak

havi bérletre igen olcsó árban számítva. — A nagyérdemű közönség pártfogását kérve, maradtam tisztelettel

Özv. Mustó Jánosné.

Magyar királyi államvasutak.

189780—908. számhoz.

Pályázati hirdetmény.

Alulírott igazgatóság a magyar királyi államvasutak összes vonalain az 1909. és illetve az 1910. és 1911. évben szükséges, évenként mintegy 1.618,000 drb. Grover-féle csavar biztosító gyűrű szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A különleges feltételeket tartalmazó ajánlati űrlap, valamint a szállításra vonatkozó és az ajánlattételnél kötelező részletes módosítókat tartalmazó ajánlati felhívás az alulírt igazgatóság Anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest VI. Andrásy-ut 73. sz., II. em. 40 ajtó sz.) díjtalanul kapható.

A szabályszerűen kiállított egy koronás m. kir. okmánybéllyel ellátott ajánlatok, a 60 filléres bélyeggel ellátott és aláírt ajánlati felhívással együtt lepecsételve, legkésőbb 1908. évi szeptember hó 12-ének déli 12 órájáig a fentemlített szakosztályánál benyújtandók, vagy pedig posta útján oda küldendők és a boríték ezzel a külcimmal látandó el: »Ajánlat 189780—908 számhoz.

Bánatpénz gyanánt az ajánlandó biztosító gyűrűk értékének 50 százaléka, legkésőbb 1908. évi szeptember hó 11-ének déli 12 órájáig a magyar királyi államvasutak központi főpénztárnál (Budapest, VI., Andrásy-ut 75. sz. földszint) akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban leteendő.

Bánatpénz nélküli és később benyújtott, valamint olyan ajánlatok, melyek nem az előírt módon tételnek, vagy a melyek az aláírandó ajánlati felhívás nélkül nyújtanak be, figyelembe nem fognak vétetni.

Budapest, 1908. augusztus hóban.
Az igazgatóság.

M. kir. államvasutak igazgatóság.

194401—1908. sz.

Pályázati hirdetmény.

(Talpa jelzőszegek szállítása.)

A magyar királyi államvasutak igazgatósága az 1909., illetőleg 1909—1911. években talpa jelzőszegek szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az egy koronás okmánybéllyel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1908. évi szeptember hó 11-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak igazgatóságának anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest, VI., Andrásy-ut 73. sz., I., 43. a.) benyújtandók, vagy postán oda beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyag évi értékének 5 százaléka legkésőbb 1908. évi szeptember hó 10-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő.

Szállításra nézve mérvadó és kötelezők a 122291—1896. sz. általános anyagszállítási feltételek és a szegek, szegecsek stb. szállítására vonatkozó 77557—1892. sz. különleges feltételek.

A szállításra vonatkozó egyéb részletes módosítókat az ajánlati felhívásban foglaltatnak, mely az igazgatóság anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál (VI., Andrásy-ut 73., II. emelet, 40. a.) díjtalanul megszerezhető.

A szállítandó talpa jelzőszegek mennyisége a felhívás mellékletét képező ajánlati űrlapon van feltüntetve.

Ezen ajánlati űrlap is az ajánlatot tenni szándékozóknak, a fentnevezett anyag- és leltárbeszerzési szakosztály által ingyen adatik ki, vagy kívánságára postán megküldetik.

Budapest, 1908. augusztus hóban.
Az igazgatóság.

FOGAK

3 koronától feljebb; csapfog 5 korona és 8 korona, aranyfog 16, 18, és 20 korona. Vállal minden e szak-

mába vágó munkát olcsó árban és jótállással

FOGMÜTEREM Nagyvárad, Rákóczi-ut 22.